

UZASADNIENIE

Powód R. Ł. w dniu 18 stycznia 2018 r. wniósł pozew przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w Ł. i zażądał zasądzenia na swoją rzecz kwoty 80.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu z powodu naruszenia dóbr osobistych powoda w postaci prawa do zdrowia. W uzasadnieniu powód wskazał, iż choruje od 11 lat na wirusowe zapalenie wątroby typu C i wszystko w areszcie śledczym robione jest z opóźnieniem, a nadto zarzucił, że dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej jest ograniczony.

(pozew - k. 4, pismo procesowe - k. 29)

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Wskazał, że powód w związku z wirusowym zapaleniem wątroby typu C był wielokrotnie konsultowany zarówno przez lekarza ogólnego, jak i przez lekarza specjalistę chorób zakaźnych i wszystkie ich zalecenia były wykonywane przez administrację aresztu śledczego.

(odpowiedź na pozew - k. 35-37)

W toku rozprawy strony podtrzymały swoje stanowisko.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód R. Ł. przebywa obecnie w Areszcie Śledczym w Ł., gdzie odbywa długoterminową karę pozbawienia wolności. Powód choruje na wirusowe zapalenie wątroby typu C.

(bezsporne)

Powód w przeszłości wielokrotnie przebywał w Areszcie Śledczym w Ł., aktualny pobyt powoda rozpoczął się w dniu 12 lutego 2017 r. i od tego czasu powód kilkakrotnie był przewożony do innych jednostek penitencjarnych.

(informacja o pobytach - k. 42-51)

Podczas pobytu na wolności powód korzystał z konsultacji lekarza specjalisty chorób zakaźnych, ale nie zapisał się na specjalistyczne badania, ponieważ zniechęcił go czas oczekiwania wynoszący ok. 1,5 roku.

(zeznania powoda - k. 75)

Podczas pobytu w AŚ w Ł. w maju 2018 r. powód miał wykonane badanie fibroscanem i w listopadzie 2018 r. odbył konsultację u lekarza specjalisty. Wyniki badania nie były złe i nie wymagały natychmiastowego leczenia. Ostatnie badanie fibroscanem powód miał wykonane 2-3 tygodnie przed rozprawą, która miała miejsce 16 grudnia 2019 r. Kolejna konsultacja specjalistyczna zaplanowana jest na luty 2020 r.

(zeznania powoda - k. 75v)

Powód nie otrzymywał lekarstw na zapalenie wątroby, otrzymywał jedynie suplementy diety, które miały polepszać pracę wątroby.

(zeznania powoda - k. 75v, zeznania K. M. - k. 76)

Powód często korzystał z pomocy lekarskiej podczas pobytu w Areszcie Śledczym w Ł.. Konsultacje specjalistyczne z zakresu chorób zakaźnych nie odbywają się na miejscu i wymagane jest przetransportowanie powoda do innej jednostki w tym celu. Osadzony po powrocie z wolności traktowany jest jak nowy pacjent i przeprowadzany jest z nim wywiad, aby ustalić z jakiego powodu się leczy.

(zeznania K. M. - k. 76)

Po przyjęciu w dniu 12 lutego 2017 r. powód zgłosił, iż przyjmuje A. z powodu padaczki pourazowej oraz E. z powodu niedoczynności tarczycy, a także zespół zależności alkoholowej i pobyt w ZK w P. w związku z powodu zapalenia wątroby. Brak jest informacji o zgłoszeniu niewykonanych badań

(zeznania K. M. - k. 76, dokumentacja medyczna - k. 74)

W dniu 20 lutego 2017 r. zalecono u powoda dietę lekkostrawną, a także konsultację w poradni chorób wątroby oraz wykonanie prób wątrobowych laboratoryjnie oraz USG jamy brzusznej. Takie badania wyznacza się w placówkach na wolności i pacjent wtedy oczekuje na swoją kolej. U powoda konsultacja nie musiała mieć charakteru pilnego, nie były zgłaszane żadne dolegliwości bólowe. Powód też nie prosił podczas przyjęcia o dokonanie takich badań, a więc nie musiały one być wykonane pilnie.

(zeznania K. M. - k. 76-76v, dokumentacja medyczna - k. 74)

W dniu 30 marca 2017 r. u powoda wykonano badanie USG, a dzień później z tymi wynikami zapoznał się lekarz specjalista chorób wewnętrznych. Nie stwierdzono podstaw do pilnej konsultacji z lekarzem specjalistą chorób zakaźnych.

(zeznania K. M. - k. 76v, dokumentacja medyczna - k. 74)

W dniu 5 czerwca 2017 r. stwierdzono, że powód gromadził leki w celi - znaleziono u niego woreczek z 92 tabletkami. Wobec tego zalecono odstawienie suplementu diety, wobec tego że brak było podstaw do jego stosowania, a pozostałe leki miał zażywać pod nadzorem.

(zeznania K. M. - k. 76v, dokumentacja medyczna - k. 74)

Zalecenia lekarskie realizowane są przez pielęgniarkę, która umawia wizyty i przeprowadza niezbędne badania, które mogą być wykonane na miejscu. Czynności te wykonywane są na bieżąco.

(zeznania K. M. - k. 76v)

W dniu 23 sierpnia 2017 r. powód został poinformowany, że konsultacja u lekarza specjalisty chorób zakaźnych jest wyznaczona na styczeń 2018 r. Nie zgłaszał żadnych dolegliwości, przed konsultacją zalecono wykonanie badań.

(zeznania K. M. - k. 76v, dokumentacja medyczna - k. 74)

W dniu 9 lutego 2018 r. powód odbył konsultację u lekarza specjalisty chorób zakaźnych w Wojewódzkim Szpitalu (...). B. w Ł.. Zalecono dokonania badania fibroscanem, dalszą diagnostykę i leczenie w ZK w P., a także lek H. 2 x 1 tablete.

(zeznania K. M. - k. 76v, dokumentacja medyczna - k. 74)

Po konsultacji u powoda zostało wdrożone leczenie H., a w maju 2018 r. wykonano u powoda badanie fibroscanem.

(dokumentacja medyczna - k. 74)

Powód leczy się obecnie także psychiatrycznie, a w przeszłości był leczony operacyjnie z powodu przepukliny.

(zeznania powoda - k. 75v, dokumentacja medyczna - k. 74)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o powołane wyżej dowody, które wzajemnie się uzupełniają. Powód nie kwestionował rzetelności, czy też kompletności załączonej dokumentacji medycznej, ani zeznań świadka K. M., stąd mogły one być pełnoprawnym środkiem dowodowym do ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

Sąd natomiast pominął wnioskowany przez powoda dowód z opinii biegłego z zakresu chorób zakaźnych, ponieważ zmierzał on jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania. Należy bowiem mieć na uwadze, że opinia biegłego, zgodnie z art. 278 k.p.c., służy stworzeniu sądowi możliwości prawidłowej oceny materiału procesowego w wypadkach, kiedy ocena ta wymaga wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 k.p.c. (a więc zasobu wiadomości wykraczających poza zakres wiedzy powszechnej). Zadaniem biegłego jest dokonanie oceny zgromadzonego materiału z perspektywy posiadanej wiedzy naukowej, technicznej lub branżowej i przedstawienie sądowi wniosków umożliwiających poczynienie właściwych ustaleń faktycznych i prawidłowej oceny prawnej znaczenia zdarzeń, z których strony wywodzą swoje racje. A zatem, żeby dowód z opinii biegłego mógł zostać dopuszczony, strona postępowania musi zgromadzić wystarczający materiał procesowy, który będzie podlegał badaniu przez biegłego i sformułować tezę dowodową na okoliczności mające związek ze zgłoszonym roszczeniem. Sąd doszedł do przekonania, iż do oceny zebranego w sprawie materiału procesowego nie były wymagane wiadomości specjalne, a zatem dopuszczenie dowodu z opinii biegłego doprowadziłoby jedynie do przedłużenia postępowania, co stanowiło podstawę do pominięcia tego dowodu na podstawie art. 235[2] §1 pkt 5 k.p.c. Przypomnieć należy, że potrzeba powołania biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego przekonania strony, że wiedza fachowa biegłego danej specjalności jest konieczna dla wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 3 października 2019 r., sygn. akt III AUa 1029/18).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było bezzasadne.

Powód dochodził w niniejszej sprawie zadośćuczynienia od Skarbu Państwa - Aresztu Śledczego w Ł. zarzucając, iż ma utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej i zalecenia lekarskie wykonywane są z opóźnieniem. Powód nie zarzucił, aby był niewłaściwie, czy nieprawidłowo leczony, aby zalecenia lekarskie nie były wykonywane, nie podnosił także, aby to pozwany był odpowiedzialny za zakażenie WZW C. Zatem badaniu w toku niniejszego postępowania podlegają wyłącznie te okoliczności, które przytoczył powód oraz ich związek z szkodą, jakiej doznał powód.

Podstawę odpowiedzialności Skarbu Państwa jako szczególnej państwowej osoby prawnej stanowi art. 417 k.c. Przesłanką odpowiedzialności jest wykonywanie władzy publicznej niezgodnie z prawem, co oznacza, że wykonującemu władzę publiczną - bez względu na sposób i formę działania - można postawić zarzut działania z naruszeniem prawa. Za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej odpowiada ta osoba prawna, z którą związana jest jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna wykonująca uprawnienia władzy publicznej.

Odpowiedzialność na podstawie art. 417 k.c. odnosi się wyłącznie do szkód wyrządzonych niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej przez Skarb Państwa. Chodzi zatem o wszelkie czynności związane z wykonywaniem imperium, a więc zarówno czynności faktyczne, jak i indywidualne rozstrzygnięcia podjęte przy zachowaniu określonej procedury. Nie można mieć wątpliwości, iż do sfery imperium państwa należy wykonywanie kary pozbawienia wolności czy też tymczasowego aresztowania. Podstawową przesłanką odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu zadań z zakresu władzy publicznej jest ich bezprawność ujęta zarówno w art. 77 ust. 1 Konstytucji, jak i w art. 417 k.c. w formule „niezgodne prawem”. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 4 grudnia 2001 r., SK 18/2000, wyjaśniając pojęcie „niezgodne z prawem” użyte w art. 77 ust. 1 Konstytucji, skłania się ku ścisłemu ujmowaniu tego pojęcia, rozumiejąc je jako „zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej”. Chodzi tu zatem o niezgodność z konstytucyjnie rozumianymi źródłami prawa, czyli Konstytucją, ustawami, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi oraz rozporządzeniami, a po 1 maja 2004 roku walor prawa stosowanego w Polsce ma dorobek prawny Wspólnoty Europejskiej i prawa stanowione przez Unię Europejską.

Z art. 6 k.c. płynie generalny wniosek, że prawa podmiotowe mogą być skutecznie dochodzone o tyle, o ile strona jest w stanie przekonać co do faktów, z których wyprowadza korzystne dla siebie twierdzenia. Sąd powinien więc przyjąć za prawdziwe fakty udowodnione przez stronę obciążoną dowodem i pominąć te, których nie wykazała w sposób przekonujący. Uwzględnić przy tym należy, iż sąd musi rozstrzygać merytorycznie także wówczas, gdy postępowanie dowodowe nie przyniosło efektu; sąd powinien rozstrzygnąć na niekorzyść osoby, która opierała swe twierdzenia na faktach nieudowodnionych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 sierpnia 2018 r., sygn. akt I ACa 72/18, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2018 r., sygn. akt II UK 298/17)

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, iż powód jest chory na wirusowe zapalenie wątroby typu C, ani to, że jest leczony z tego powodu. Zdaniem powoda dostęp do specjalistycznej opieki medycznej w areszcie śledczym jest jednak ograniczony. Powód nie przywołał na te okoliczności żadnych przekonujących dowodów. Zebrany w sprawie materiał potwierdza, że ma on stały i w zasadzie nieograniczony dostęp do lekarza pierwszego kontaktu, który w razie potrzeby zaleca dalsze czynności. W razie takiej potrzeby, czynności podejmowane są w trybie pilnym. U powoda nie doszło do żadnego nagłego pogorszenia stanu zdrowia, nie zgłaszał on pilnej potrzeby konsultacji u lekarza specjalisty, przeprowadzane badania nie wykazały, aby stan jego zdrowia uległ jakimkolwiek pogorszeniu, ani aby wymagał pilnej opieki specjalistycznej. Dlatego pomimo tego, że powód być może nie jest zadowolony z czasu oczekiwania na konsultacje specjalistyczne, to jednak takie konsultacje się odbywają i powód jest leczony specjalistycznie w taki sposób, w jaki zostało to określone w zaleceniach lekarza specjalisty (np. wykonano u powoda badanie fibroscanem oraz podano mu zalecane leki). Powód nie udowodnił, aby działaniu pozwanego można było przypisać cechę bezprawności.

Wreszcie należy zauważyć, że powód nie powołał nawet jednej okoliczności, która miałaby świadczyć o pogorszeniu jego stanu zdrowia podczas pobytu w Areszcie Śledczym w Ł., ani innych okoliczności które mogłyby świadczyć, że na skutek zaniechań pozwanego doszło u niego do powstania szkody. Przypomnieć należy, że dowód z opinii biegłego nie służy do poszukiwania szkody, a jedynie służy do oceny jej wysokości oraz związku przyczynowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 lutego 2019 r., sygn. akt VI ACa 859/18, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 12 marca 2019 r., sygn. akt I ACa 167/18). Sąd miał także na uwadze, że powód był w toku sprawy reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika i pomimo tego, podstawa faktyczna jego żądania nie obejmowała doznanej przez niego szkody na skutek powoływanych uchybień (abstrahując już całkowicie od ich zasadności). Wobec tego, że powód nie udowodnił, aby doszło u niego do powstania szkody powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie i zostało oddalone w całości.

O wynagrodzeniu dla pełnomocnika z urzędu sąd orzekł na podstawie §14 ust. 1 pkt 26 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, powiększając przyznane wynagrodzenie, stosownie do §4 ust. 3, o należną stawkę podatku od towarów i usług.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu mając na uwadze, że odbywa on długoterminową karę pozbawienia wolności, nie ma żadnych oszczędności oraz jego możliwości zarobkowe są znacząco ograniczone.